

?li?kilerde ?nanç Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?li?kilerde ?nanç Envanteri. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23281>

Özet

İlişkilerde İnanç Envanteri (İİE), bireylerin ilişkilerarası ilişkilerine dair sahip oldukları temel bilişsel temalar ve inançlar ölçmek amacıyla Melek Kalkan tarafından geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Envanter, 20 maddeden ve yapı geçerlik çalmaları sonucunda belirlenen iki faktörlü bir yapıdan oluşmaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, envanterin yüksek düzeyde iç tutarlılık ve güvenilirliğe sahip olduğunu göstermiştir. Derecelendirme, 5'li Likert Ölçeği formatında yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İlişkiler, İnanç Envanteri, Psikolojik Danışma, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, İlişkisel Bilişler

Yazarlar

Melek Kalkan

Amaç

İlişkilerde İnanç Envanteri'nin (İİE) temel amacı, bireylerin romantik veya yakın ilişkilerarası ilişkiler bağlamında geliştirdikleri rasyonel veya irrasyonel inanç kalıpları sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu envanter, özellikle psikolojik danışma ve rehberlik alanında, bireylerin ilişki dinamiklerini ve beklentilerini anlamada etkili bir araç olarak kullanılmak üzere geliştirilmiştir.

Ölçeğin geliştirilme süreci, ilişki inançları'nın psikolojik iyi oluş ve ilişki doyumu üzerindeki etkilerini incelemeye yönelik araştırmalara sağlam bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir. Bu sayede, terapötik müdahalelerin hedef alacak spesifik bilişsel çarpıtmaları belirlemesi kolaylaştırılmaktadır.

Yapı

İlişkilerde İnanç Envanteri, bireylerin ilişkilerine dair sahip oldukları temel bilişsel yapıları ölçmektedir. Bu inançlar genellikle ilişki beklentilerini, çatışma çözme yaklaşımları ve partnerlerine yönelik algıları şekillendirir. Ölçek, geliştirme aşamasındaki faktör analizi sonucunda iki temel boyuttan oluştuğu belirlenen bir yapıyı temsil etmektedir.

Bu iki faktör, genel olarak ilişkilerdeki başarısızlık korkusu, mükemmeliyetçilik beklentisi veya partnerin deşizmezliği gibi yaygın irrasyonel inanç temaları yansıtmaktadır. Ölçek, bu inançları yoğunluğu belirleyerek, bireylerin ilişki sorunlarına yol açabilecek bilişsel eylemlerini ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Envanterin yap? geçerlik çal??malar?, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Yap?lan analizler neticesinde ?li?kilerde ?nanç Envanteri'nin toplam varyans?n %38.37'sini aç?klayan iki faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgu, ölçe?in teorik olarak varsay?lan ili?ki inançlar? yap?s?n? ampirik olarak destekledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

??E'nin güvenilirli?i, hem iç tutarlılık hem de zaman içindeki istikrar yöntemleri kullan?larak değerlendirilmi?tir. ?ç tutarlılık saptamak amacıyla hesaplanan Cronbach Alfa katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur.

Güvenirlik analizleri sonucunda, ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) **.87** olarak hesaplanm??tr. Ayrıca, ölçe?in zamana karşı direncini ölçmek için kullanılan test-tekrar test güvenilirlik katsay?s? **.74** olarak belirlenmi?tir. Bu değerler, envanterin tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

?li?kilerde ?nanç Envanteri, yap?s?sal geçerli?ini incelemek üzere yürütülen faktör analizi çal??malar? neticesinde 20 maddelik ve iki faktörlü bir yap?ya sahiptir. Bu iki faktör, ili?ki inançlar?n?n farklı boyutlar?n? temsil etmektedir.

Faktör analizi, ölçek maddelerinin toplam varyans?n önemli bir kısm?n? (%38.37) açıkladığını ortaya koymu?tur. Bu oran, psikometrik açıdan kabul edilebilir bir düzeyde olup, ölçe?in temel yap?s?n?n sağlam olduğunu desteklemektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) / ?li?ki Bili?leri Ölçe?i

Format: 20 madde, 5'li Likert Ölçe?i format?

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler ve Üniversite Ö?rencileri (Ara?tırma, Türk popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmi?tir.)

Age Group: Genç Yetkinlik ve Yetkinlik Dönemi (18+)

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları üzerinde standardizasyon ve geçerlik/güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri. Derecelendirme şu şekildedir: 1=hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kararsızım, 4=katılıyorum ve 5=tamamen katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

İlişkilerde İnançlar, Bilişsel Temalar, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, Test-Tekrar Test

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: pdrder@yahoo.com (Dergi İletişimi)

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2006 (Geliştirme ve ilk geçerlik/güvenirlik çalışmaları yayınlanma yılı).

İzinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanım için genellikle yazara atıfta bulunulması beklenir. Detaylı izinler için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Envanterin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [iliskilerde-inanç-envanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kalkan, M. (2006). İlişkilerde İnanç Envanterinin (İİE) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(25), 45-54.

İlişkilerde İnanç Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Sıralanan kaynak içerikte İlişkilerde İnanç Envanteri'nin (İİE) 20 maddelik listesi yer almamaktadır. Ölçeğin yapısı ve maddelerin sayısı (20) belirtilmiştir ancak maddelerin kendisi bu kaynakta mevcut değildir.

Ölçek 20 madde iki faktörden oluşmaktadır.